

MONITOR KOREAŃSKI

LIPIEC-SIERPIEŃ 2019

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie. Monitor opracowała mgr Joanna Beczkowska.

MONITOR KOREAŃSKI

LIPIEC-SIERPIEŃ 2019

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

4 lipca: zaostrzenie przepisów eksportowych przez Japonię spotkało się ze sprzeciwem Korei Południowej. Seul sprzeciwił się zaostrzeniu przez Japonię przepisów dotyczących eksportu do Korei Południowej materiałów wykorzystywanych w przemyśle IT. W obawie o wpływ japońskiej decyzji na koreańską gospodarkę, rząd rozpoczął poszukiwanie możliwości przeciwdziałania negatywnym skutkom. 7 lipca doradcy Prezydenta ds. polityki gospodarczej spotkali się z przedstawicielami największych koreańskich konglomeratów, aby omówić przeciwdziałanie japońskim restrykcjom. **9 lipca** Premier Lee Nak-yeon wezwał Zgromadzenie Narodowe do uchwalenia dodatkowego budżetu, aby wspomóc rozwój przemysłu materiałowego, co miało zmniejszyć zależność Korei Południowej od Japonii pod względem importu części do urządzeń elektronicznych. Seul poszukiwał także poparcia społeczności międzynarodowej zgłaszając skargę do Światowej Organizacji Handlu. Powołano także specjalną grupę zadaniową, która ma koordynować działania odpowiednich ministerstw i agencji rządowych zaangażowanych w przeciwdziałanie kryzysowi. Seul zapewnił, że poszukuje dyplomatycznego rozwiązania problemu, jednak Tokio odrzuciło propozycję dwustronnych negocjacji w sprawie zniesienia zaostrzonych przepisów eksportowych. Do współpracy sojuszników wezwał Waszyngton, wyrażając zaniepokojenie o negatywny wpływ sporu na linię Tokio-Seul na negocjacje z KRLD.

5 lipca: fundacja na rzecz kobiet pocieszycielek została rozwiązana. Pomimo sprzeciwu rządu Japonii rozpoczęto proces likwidacji organizacji Reconciliation and Healing Foundation, która powstała na mocy dwustronnego porozumienia z 2015 roku. Fundacja miała wykorzystywać

Z każdym tygodniem narastał konflikt między Tokio a Seulem

Kolejne kroki „odwetowe” obu rządów wskazują, iż Narastający spór stanowi wyzwanie dla trójstronnego sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi. Z punktu widzenia amerykańskich interesów wycofanie się Seulu z porozumienia wojskowego z Japonią to najgorszy scenariusz.

japońskie fundusze w celu wspierania ocalałych ofiar niewolnictwa seksualnego w czasie drugiej wojny światowej. Rząd Korei Południowej ogłosił rozwiązanie fundacji w grudniu ubiegłego roku, powołując się na skargi dotyczące jej funkcjonowania. Ministerstwo ds. Równości Płci i Rodziny, któremu podlega fundacja, nie ujawniło dokładnego statusu funduszy, które pozostały w organizacji po wypłaceniu odszkodowań ofiarom. Zostaną one prawdopodobnie wykorzystane w procesie likwidacji, a nie zwrócone stronie japońskiej.

12 lipca: Seul zażądał przeprosin od Tokio w sprawie oskarżeń o dostarczanie materiałów przemysłowych do Korei Północnej. W odpowiedzi na oskarżenia Japonii o nielegalny transport do Korei Północnej i innych państw trzecich materiałów przemysłowych, które mogą być wykorzystywane w przemyśle zbrojeniowym, Błękitny Dom domagał się od Tokio powołania międzynarodowego panelu ekspertów, którzy mieliby wyjaśnić tę sprawę. Jeśli oskarżenia okazałyby się fałszywe, Seul zażądał przeprosin oraz wycofania się z zaostrzonej kontroli eksportu. Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego Kim You-geun oświadczył, że Korea Południowa jako sygnatariusz czterech najważniejszych międzynarodowych porozumień dotyczących kontroli eksportu dokłada wszelkich starań, aby ograniczyć nielegalny transport materiałów podwójnego zastosowania. Początkowo Seul zamierzał rozwiązać spór handlowy z Japonią środkami dyplomatycznymi, jednak w obliczu połączenia restrykcji handlowych z oskarżeniami o łamanie międzynarodowych sankcji nałożonych na KRLD, Błękitny Dom zapowiedział przyjęcie surowszego stanowiska. **15 lipca** Prezydent Moon Jae-in zapowiedział, że „nie ulegnie presji ekonomicznej ze strony Japonii”, ostrzegając, że spór handlowy przyniesie szkody gospodarcze również drugiej stronie. W całym kraju odbyły się demonstracje zarówno środowisk biznesowych, jak i politycznych wzywające do bojkotu japońskich produktów.

13 – 21 lipca: Premier Lee Nak-yon odwiedził Bangladesz, Tadżykistan, Kirgistan i Katar w celu zróżnicowania dyplomatycznych partnerów Korei Południowej. Premier Lee Nak-yon kontynuował wysiłki Prezydenta Moon Jae-ina na rzecz realizacji Nowej Polityki Północnej. Prezydent Korei Południowej w kwietniu tego roku odwiedził Turkmenistan, Uzbekistan i Kazachstan. Natomiast Premier Lee Nak-yon spotkał się z przedstawicielami władz Bangladeszu, Tadżykistanu, Kirgistanu i Kataru, aby omówić możliwości rozszerzenia współpracy dwustronnej o nowe sektory, takie jak handel, energetyka, bezpieczeństwo, zdrowie, turystyka czy transport. Strategie zróżnicowania dyplomatycznych i gospodarczych partnerów Korei Południowej, nazwane Nowa Polityka Północna i Nowa Polityka Południowa są kluczowym elementem polityki obecnej administracji.

15 lipca: Korea Południowa wyraziła nadzieję na zwiększenie współpracy gospodarczej z Izraelem. W Seulu odbył się szczyt prezydentów Moon Jae-ina i Reuvena Rivlina, którego głównym tematem była współpraca gospodarcza. Przywódcy Korei Południowej Izraela zgodzili się, aby przyspieszyć negocjacje w

sprawie umowy o wolnym handlu. Prezydent Moon Jae-ina zauważył, że oba państwa posiadają nawzajem uzupełniające się struktury współpracy gospodarczej, co tworzy ogromny potencjał rozwoju dwustronnych relacji. Obie strony rozpoczęły rozmowy w kwestii umowy o wolnym handlu w 2015 roku i do tej pory przeprowadzono kilka rund negocjacji.

18 lipca: Prezydent Moon Jae-in oraz przedstawiciele partii politycznych zgodzili się na utworzenie międzypartyjnej grupy roboczej do przeciwdziałania japońskim ograniczeniom eksportowym. Prezydent Moon Jae-in po raz pierwszy od 16 miesięcy spotkał się z przywódcami wszystkich partii wchodzących w skład Zgromadzenia Narodowego, aby omówić wspólną politykę wobec Japonii. Wszystkie strony koreańskiej sceny politycznej zgodziły się, że japońskie ograniczenia eksportowe są „niesprawiedliwymi represjami gospodarczymi” i są używane przez Japonię jako środek odwetowy w związku z decyzją Sądu Najwyższego o wypłaceniu odszkodowań południowokoreańskim robotnikom przymusowym w okresie japońskiej okupacji. Zgodzono się utworzyć specjalny organ ds. współpracy w sytuacjach kryzysowych. Jednym z zadań międzypartyjnej grupy roboczej ma być także wzmocnienie konkurencyjności krajowego przemysłu materiałowego. Ponadto podczas spotkania wyrażono obawę, że „gospodarczy odwet” Japonii zagraża nie tylko więzom na linii Seul-Tokio, ale także współpracy w zakresie bezpieczeństwa a Azji Północno-Wschodniej.

23 lipca: terytorialna prowokacja została zarzucona Moskwie przez Seul. Korea Południowa stanowczo zareagowała na przekroczenie koreańskiej strefy powietrznej przez rosyjski samolot wojskowy, składając oficjalne zażalenie do sekretarza Rady Bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej. Samolot wojskowy przeleciał nad częścią wysp Dokdo. W odpowiedzi strona rosyjska zgodziła się na zorganizowanie wspólnego spotkania roboczego, wyjaśniającego incydent. Jednocześnie Moskwa przeprasiła za naruszenie strefy powietrznej Korei Południowej, wskazując usterki techniczne samolotu jako powód zbcoczenia z kursu. 1 sierpnia Zgromadzenie Narodowe przyjęło rezolucję potępiającą dwukrotne wkroczenie do powietrznej strefy nad Dokdo przez rosyjski samolot. W rezolucji znalazło się także wezwanie do Japonii o uznanie Dokdo za część terytorium Korei Południowej.

25 lipca: kara pozbawienia wolności dla byłej Prezydent Park Geun-hye została zredukowana. Była Prezydent została skazana w 2018 roku na karę sześciu lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 3,3 miliarda wonów koreańskich za przyjmowanie łapówek od szefów Narodowej Służby Wywiadowczej. Decyzją Sądu Najwyższego w Seulu kara to została zredukowana o rok oraz 600 milionów wonów koreańskich. Nowy wyrok nie zadowolili zwolenników Park Geun-hye, którzy zapowiedzieli złożenie kolejnych apelacji. Łączna kara więzienia dla byłej Prezydent wynosi obecnie 32 lata: najsurowszy wyrok, 25 lat pozbawienia wolności i 20 miliardów wonów koreańskich grzywny zarządzone w sprawie o nadużycie władzy oraz korupcję. Dodatkowo Park Geun-hye została skazana za nielegalne wpływanie

na wybory powszechne w 2016 roku. W kwietniu tego roku prawnicy byłej Prezydent postulowali zawieszenie wyroku ze względu na zły stan zdrowia skazanej.

26 lipca: Korea Południowa zamierza wesprzeć siły Stanów Zjednoczonych w cieśninie Ormuz. Na prośbę Waszyngtonu Korea Południowa planuje przystąpić do misji w regionie cieśniny Ormuz. Celem misji jest zwiększenie bezpieczeństwa w regionie. Korea Południowa zamierza wysłać jednostkę Cheonghae, która do tej pory eskortowała statki w rejonach zagrożonych piractwem w pobliżu Somalii. Prośbę o pomoc przekazał Doradca ds. Bezpieczeństwa Narodowego John Bolton podczas spotkania z Minister Spraw Zagranicznych Kang Kyung-wha w Seulu.

31 lipca: wizyta południowokoreańskiej delegacji w Japonii nie przyniosła oczekiwanych skutków. Grupa parlamentarzystów, reprezentujących różne partie polityczne odwiedziła Tokio, aby poszukiwać możliwości rozwiązania sporu handlowego. W ostatniej chwili japońscy politycy odwołali spotkanie, które miało być forum do dyskusji nad dyplomatycznym rozwiązaniem. Oprócz konfliktu handlowego, obie strony miały także poruszyć kwestię sporów historycznych.

2 sierpnia: wznowiono rozbudowę bazy wojskowej wokół systemu antyrakietowego THAAD. Baza powstała w prowincji Północne Gyeongsang w 2017 roku, kiedy relacje między obiema Koreami były napięte. Znajduje się tam amerykański system antyrakietowy THAAD, którego budowa wzbudziła znaczny sprzeciw ze strony Chin. Wznowienie prac budowlanych w bazie ma poprawić warunki mieszkalne żołnierzy, a także umożliwić zwiększenie liczebności wojsk amerykańskich i południowokoreańskich stacjonujących w Północnym Gyeongsang.

2 sierpnia: kolejne japońskie restrykcje handlowe wywołały sprzeciw Seulu. Japoński parlament zdecydował się na usunięcie Korei Południowej z listy zaufanych partnerów handlowych. Prezydent Moon Jae-in nazwał tę decyzję „lekkomyślną”. Według Seulu kolejne restrykcje handlowe stanowią poważne wyzwanie dla dwustronnych relacji. Ponadto mogą być „destrukcyjne” dla globalnej gospodarki, a nie tylko Korei Południowej. Prezydent Moon Jae-in oskarżył japoński rząd o pogorszenie sytuacji i ignorowanie wysiłków Seulu i społeczności międzynarodowej na rzecz dyplomatycznego rozwiązania problemu. Południowokoreański przywódca ostrzegł, że w odpowiedzi Korea Południowa podejmie „odpowiadające” środki, takie jak wypowiedzenie niektórych dwustronnych porozumień z Japonią. Ponadto Zgromadzenie Narodowe jednogłośnie przyjęło rezolucję wzywającą Japonię do natychmiastowego wycofania się z ograniczeń eksportowych przeciwko Korei Południowej.

2 sierpnia: Zgromadzenie Narodowe przyjęło ustawę dotyczącą dodatkowego budżetu. Podczas posiedzenia plenarnego Zgromadzenie Narodowe zatwierdziło projekt zwiększenia budżetu o prawie 5 miliardów dolarów amerykańskich. Środki te mają być przeznaczone na przeciwdziałanie spowolnieniu gospodarczemu i japońskim ograniczeniom eksportu. Wcześniej ustawa wprowadzająca dodatkowy

budżet była blokowana przez opozycyjną Partię Wolność Korei, jednak w obliczu sporu handlowego z Japonią doszło do tymczasowego pojednania na koreańskiej scenie politycznej. Dodatkowy budżet został uchwalony podczas pierwszego pełnego posiedzenia plenarnego od kwietnia tego roku.

5 sierpnia: między Japonią a Koreą Południową pojawił się nowy spór o pomniki kobiet pocieszycielek. Rząd Korei Południowej wyraził ubolewanie z powodu decyzji Tokio o zawieszeniu wystawy pomnika „Dziewczyna Pokoju”, reprezentującego ofiary niewolnictwa seksualnego z czasów II wojny światowej podczas międzynarodowego festiwalu sztuki w Japonii. Koreańskie Ministerstwo Kultury zamierza ograniczyć reakcję do apelu o podtrzymanie wymiany kulturalnej i sportowej między obydwoma stronami pomimo trudności w stosunkach politycznych. Usunięciu pomnika sprzeciwiła się opinia publiczna i artyści. Południowokoreańska grupa społeczna doniosła, że pod naciskiem Japonii została również usunięta miniaturowa kopia posągu „Dziewczyny Pokoju” z niemieckiego muzeum w Brandenburgii.

9 sierpnia: trójstronny sojusz z Japonią został omówiony przez Stany Zjednoczone i Koreę Południową. Sekretarz Obrony Stanów Zjednoczonych Mark Esper został zaproszony przez Błękitny Dom, aby omówić zagrożenia dla trójstronnego sojuszu z Japonią. Jako działanie odwetowe w sporze handlowym z Tokio, Seul poinformował, że rozważa wycofanie się ze wspólnego porozumienia dotyczącego dzielenia się informacjami wojskowymi (General Security of Military Information Agreement). Podpisany w 2016 roku pakt stanowi kluczowy element trójstronnej strategii obronnej wobec regionalnych zagrożeń, głównie ze strony KRLD.

12 sierpnia: Japonia ma zostać pozbawiona przywilejów handlowych przez Koreę Południową. Ministerstwo Handlu, Przemysłu i Energetyki postanowiło usunąć Japonię z listy zaufanych partnerów handlowych, którzy mogą liczyć na udogodnienia przy imporcie towarów z Korei Południowej. Decyzja ma wejść w życie we wrześniu. Rząd południowokoreański postanowił wprowadzić nowy system kontroli eksportu, dzieląc partnerów handlowych na trzy, a nie jak dotychczas dwie grupy. Status Japonii zostanie zmieniony i z zaufanego partnera trafi do nowo utworzonej grupy państw, które pomimo bycia stronami międzynarodowych porozumień dotyczących kontroli eksportu, stosują systemy, które naruszają międzynarodowe normy. Seul uzasadnił swoją decyzję powołując się na trudności współpracy z państwem, które „często narusza podstawowe zasady międzynarodowego handlu”. Jedynie Japonia znalazła się w nowej grupie. Zgodnie z nowymi wytycznymi, południowokoreańskie firmy wysyłające do Japonii towary strategiczne (takie, które można wykorzystać przy produkcji broni) będą musiały wypełnić dodatkowe formalności, a cały proces zatwierdzania wysyłki może potrwać nawet trzy razy dłużej.

12 sierpnia: czy na południowokoreańskiej scenie politycznej pojawi się nowa partia? Dziewięciu z czternastu polityków małej opozycyjnej Partii dla Demokracji i Pokoju (PDP) ogłosiła rezygnację z członkostwa. Politycy ogłosili, że przed przyszlatorocznymi wyborami zamierzają utworzyć nową partię polityczną, która będzie stanowić „wyzwanie” dla dwóch największych ugrupowań liberalnych i konserwatywnych. Politycy prawdopodobnie połączą siły z niektórymi członkami partii Bareunmirae.

14 sierpnia: rząd zamierza rozpocząć międzynarodową kampanię na rzecz kobiet pocieszycielek. Prezydent Moon Jae-in ogłosił, że rząd zamierza zwiększyć międzynarodową świadomość na temat problematyki przemocy seksualnej w czasie drugiej wojny światowej. Seul zamierza upowszechnić wiedzę na temat japońskiego okrucieństwa wojennego „jako przesłanie o pokoju i prawach kobiet”.

15 sierpnia: potrzeba współpracy z Japonią stanowiła oś przemówienia Prezydenta Moon Jae-ina z okazji Dnia Niepodległości. Prezydent Moon Jae-in znacznie złagodził ton wypowiedzi względem Japonii, wzywając do rozwiązania sporu na drodze dialogu. Z przemówienia wynikało, że południowokoreański przywódca nie porzucił zaproponowanej na początku kadencji polityki dwutorowej względem Japonii, zakładającej rozdzielenie sporów historycznych od dwustronnych relacji nastawionych na zacieśnianie współpracy. W przemówieniu zabrakło kontrowersyjnych tematów takich jak przymusowa praca w trakcie japońskiej okupacji. Zamiast tego skupiono się na zdolności Korei do przewycięzania historycznych wyzwań i zajęcia istotnej pozycji na arenie międzynarodowej. Druga część przemówienia skupiła się natomiast wokół współpracy międzykoreańskiej, która mogłaby wzmocnić gospodarkę obu państw.

16 sierpnia: Korea Południowa zaostrzyła inspekcje wobec odpadów importowanych z Japonii. Ministerstwo Środowiska ogłosiło, że kontrole bezpieczeństwa zostaną wzmocnione wobec takich produktów jak zużyte baterie, opony czy tworzywa sztuczne importowane z Japonii. Decyzja ta ma odzwierciedlać obawy o skażenie radioaktywne importowanych odpadów.

18 sierpnia: Korea Południowa wyraziła nadzieję na rozszerzenie partnerów handlowych o państwa ASEAN. Błękitny Dom ogłosił przygotowania do specjalnego szczytu ze Stowarzyszeniem Narodów Azji Południowo-Wschodniej, który zaplanowany jest na listopad tego roku w Busan. Z powodu sporu handlowego z Japonią, Seul planuje położyć nacisk na rozwój wolnego handlu z poszczególnymi państwami stowarzyszenia. Na początku miesiąca, w trakcie spotkania ministrów spraw zagranicznych w formacie ASEAN+3, wszystkie uczestniczące państwa zgodziły się co do znaczenia wolnego handlu w regionie. W kwestii sporu handlowego szefowie MSZ Japonii i Korei Południowej nie zmienili swoich stanowisk.

22 sierpnia: Korea Południowa wycofała się z militarnego paktu z Japonią. Seul ogłosił, że dwustronna umowa z Japonia w sprawie wymiany tajnych informacji

wojskowych (GSOMIA) nie zostanie przedłużona. Była to reakcja na usunięcie Korei Południowej z listy zaufanych partnerów handlowych „bez wyraźnego powodu”, co zdaniem Biura Bezpieczeństwa Narodowego w Błękitnym Domu doprowadziło do „poważnej zmiany warunków współpracy w zakresie bezpieczeństwa” między obydwoma stronami. W odpowiedzi na podniesione przez Waszyngton obawy, Seul zapewnił, że wycofanie się z paktu z Japonią nie dotyczy sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi. Pakt miał szczególne znaczenie w obliczu zagrożenia nuklearnego ze strony Korei Północnej. W wyniku jego zawieszenia, Japonia i Korea Południowa będą wymieniać się informacjami wywiadowczymi za pośrednictwem Stanów Zjednoczonych, a nie jak wcześniej bezpośrednio.

26 sierpnia: Prezydent Moon Jae-in wsparł przemysł produkcyjny surowców do sprzętów elektronicznych. Prezydent Moon Jae-in zainwestował ponad 40 tysięcy dolarów w fundusz akcyjny firm zajmujących się produkcją surowców i komponentów do urządzeń elektronicznych. Był to symboliczny gest, który miał potwierdzić determinację rządu do wzmocnienia tego sektora. Prezydent oświadczył, że zwiększenie konkurencyjności przemysłu Korei Południowej jest niezbędne, aby przeciwdziałać japońskim ograniczeniom eksportowym.

II. KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

1 lipca: na Węgrzech powstanie kolejna koreańska fabryka części do samochodów elektrycznych. Węgierski Minister Spraw Zagranicznych Péter Szijjártó ogłosił, że południowokoreańska firma Inzi Controls zainwestuje prawie 46 milionów euro w budowę fabryki baterii do samochodów elektrycznych. Zakład ma zostać umiejscowiony w Komárom, w północnej części Węgier. Węgierski rząd wesprze inwestycję w postaci grantu o wartości 1,6 miliardów forintów węgierskich. Według węgierskiego MSZ, południowokoreańskie inwestycje w ten sektor Węgry stały się siedemnastym eksporterem baterii do samochodów elektrycznych w skali światowej. Wpływają one także pozytywnie na wzrost handlu między obydwoma stronami, a na Węgrzech działa obecnie prawie 500 koreańskich firm, stwarzających wiele nowych miejsc pracy. Koreańska firma, która zaopatruje w części samochodowe takie koncerny jak Audi czy Volkswagen, oświadczyła, że Węgry zostały wybrane na lokalizację nowego zakładu ze względu na znaczne wsparcie rządu, wykwalifikowanych pracowników oraz geograficzne położenie. Jest to kolejna koreańska firma, która postrzega region Europy Środkowo-Wschodniej jako bramę do rynków europejskich.

3-4 lipca: w Rumunii zorganizowano obchody 20. rocznicy nawiązania partnerskich relacji między miastami Suwon i Kluż-Napoką. W rumuńskim mieście Kluż-Napoka zorganizowano festiwal promujący koreańską kulturę. Wydarzenie, w którym udział wzięli Ambasador Republiki Korei Kim Yong-ho,

zastępca burmistrza Suwon Cho Chong-sik oraz mer Kluź-Napoka Emil Boc było okazją do dyskusji na temat dwustronnej współpracy między miastami.

5 lipca: Unia Europejska wezwała Koreę Południową do ratyfikacji kluczowych konwencji w ramach Międzynarodowej Organizacji Pracy. Unia Europejska złożyła oficjalny wniosek o zwołanie panelu ekspertów, który ma zbadać starania Korei Południowej na rzecz ratyfikacji czterech konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy. Eksperci mają ocenić, czy Seul nie naruszył dwustronnej umowy o wolnym handlu, dopuszczając się naruszania praw pracowniczych. Korea Południowa przystąpiła do Międzynarodowej Organizacji Pracy w 1991 roku i od tego czasu ratyfikowała cztery z ośmiu podstawowych konwencji. Rząd koreański przedstawił UE plany ratyfikacji konwencji, jednak ich rzeczywiste wdrożenie jest mało prawdopodobne przed wyborami parlamentarnymi w kwietniu przyszłego roku.

10 lipca: w Budapeszcie odbyła się koreańsko-węgierska konferencja dyplomatyczna. Konferencja „Przyszłość strategicznej współpracy” została zorganizowana z okazji 30. rocznicy nawiązania relacji dyplomatycznych. Wydarzenie było współorganizowane przez węgierskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Handlu oraz Instytut Spraw Zagranicznych i Handlu (IFAT). W konferencji udział wzięli Ambasador Republiki Korei Choi Kyu-sik oraz przedstawiciele węgierskiego MSZ. Na wydarzenie składały się dwie sesje, jedna poświęcona współpracy koreańsko-węgierskiej, natomiast druga omawiała zagadnienia związane ze współpracą gospodarczą i na płaszczyźnie bezpieczeństwa między Koreą Południową a całym regionem Europy Środkowo-Wschodniej.

11 lipca: południowokoreańska inwestycja w Kędzierzynie-Koźlu nie ma mieć negatywnego wpływu na środowisko. W odpowiedzi na protesty mieszkańców, zaniepokojonych możliwością degradacji środowiska, koreański inwestor zorganizował konferencję, podczas której zapewniał o bezpieczeństwie stosowanej technologii. Prezes firmy Foosung Polska Lim Mintaek wyjaśnił, że planowana w Kędzierzynie-Koźlu fabryka chemicznych komponentów do akumulatorów pojazdów elektrycznych będzie przestrzegać wszystkich obowiązujących norm środowiskowych. Zakład ma zostać wyposażony w nowoczesne instalacje ograniczające oddziaływanie na otoczenie, a wykorzystywane materiały nie będą zawierać szkodliwych metali ciężkich. Koszt inwestycji koreańskiej firmy w Kędzierzynie Koźlu ma wynieść prawie 400 milionów złotych, a inwestor nie wyklucza dalszej rozbudowy zakładu, którego budowa ma ruszyć pod koniec 2020 roku.

16 lipca: południowokoreańska firma LG Chem uzależniła decyzję o budowie nowej fabryki baterii w Opolu od wsparcia polskiego rządu. Od kilku miesięcy koreańska firma LG Chem poszukiwała w Polsce miejsca pod drugą inwestycję. Ostatecznie wybrano Opole, choć rozważano także Łódź. Realizacja budowy drugiej fabryki baterii do samochodów elektrycznych za kwotę 1,4 miliarda euro może jednak

zostać przeniesiona do innego państwa w rejonie Europy Wschodniej. Według wiceprezesa działu baterii motoryzacyjnych firmy Andrew Chunga zaproponowane przez Opole i Polską Agencję Inwestycji i Handlu oferty zachęt inwestycyjnych mogą być niewystarczające. Koreańska firma zażądała zwolnienia z opłaty odrodleniowej, kupna działki za symboliczną kwotę oraz otrzymania grantu gotówkowego w wysokości 70 milionów euro. Strona koreańska oczekuje od PAIHu potwierdzenia czy wymagania te mogą zostać spełnione. Ponadto LG Chem spodziewa się informacji, która część ofert zachęt inwestycyjnych nie zostanie potraktowana jako pomoc publiczna: rząd Polski może udzielić pomocy publicznej bez notyfikacji Komisji Europejskiej jedynie do kwoty 26,25 milionów euro. Ponadto zdaniem ekspertów spełnienie warunku zwolnienia koreańskiej firmy z opłaty odrodleniowej jest mało realna. W Polsce istnieje już fabryka LG Chem w Kobierzycach, która jest rozbudowywana: według szacunków, po zakończeniu rozbudowy w 2020 roku fabryka baterii do samochodów elektrycznych w Kobierzycach będzie największym tego typu zakładem na świecie.

23 lipca: koreański koncern Hyundai zamierza produkować samochody elektryczne w Czechach. Koreański koncern Hyundai planuje rozbudować fabrykę w Noszowicach jeszcze w tym roku, aby na początku 2020 roku zacząć produkować elektryczne samochody w Europie. Inwestycja ma wynieść 80 milionów euro. Według szacunków, fabryka w Czechach będzie mogła wyprodukować 46 tysięcy elektrycznych samochodów rocznie: niewiele więcej jest produkowanych w koreańskiej fabryce w Ulsan.

24 lipca: na Węgrzech odbyła się ceremonia otwarcia budowy nowej koreańskiej fabryki komponentów do samochodów elektrycznych. W parku przemysłowym w Tatabanya, w północno-zachodniej części Węgier rozpoczęto budowę fabryki firmy Doosan Corporation, która będzie produkować folie miedziane, wykorzystywanych w samochodach elektrycznych. Będzie to pierwszy tego typu zakład w Europie. W ceremonii otwarcia budowy uczestniczył węgierski Minister Spraw Zagranicznych Péter Szijjártó. Południowokoreański inwestor spodziewa się szybkiego rozwoju firmy dzięki zlokalizowaniu w regionie innych producentów akumulatorów do pojazdów elektrycznych, takich jak LG Chem, Samsung SDI i SK Innovation.

24 lipca: rząd węgierski wesprze kolejną południowokoreańską inwestycję. Południowokoreańska firma Bumchun Precision, specjalizująca się w produkcji części do samochodów elektrycznych, otworzy pierwszą zagraniczną fabrykę na Węgrzech. Koreańska inwestycja ma wynieść 40 milionów euro. Węgierski Minister Spraw Zagranicznych Péter Szijjártó poinformował, że rząd zapewni ponad 2,6 miliarda forintów węgierskich wsparcia finansowego budowy.

26 lipca: w Seulu odbyła się konferencja z okazji 30. rocznicy nawiązania relacji dyplomatycznych między Koreą Południową a Węgrami. Wydarzenie pod

tytułem „Przeszłość, terażniejszość i przyszłość pokoju” zostało zorganizowane przez południowokoreańskie MSZ oraz Koreańskie Stowarzyszenie Politologiczne. Konferencja została otwarta przez Wiceministra Spraw Zagranicznych Lee Taeho oraz Ambasadora Węgier Mózesa Csomę. Prelegentami konferencji byli profesorowie największych koreańskich uczelni, a także byli ambasadorzy, zarówno szefowie misji dyplomatycznych na Węgrzech (Suh Dae-won oraz Yim Geun-hyeong), jak i w Korei Południowej (Gábor Csaba).

30 lipca: południowokoreańska ekipa ratownicza zakończyła poszukiwania na Węgrzech. Zakończono misję poszukiwawczą na Węgrzech, która miała na celu odnalezienie ciał koreańskich turystów w rzece Dunaj. Katastrofa, w której życie straciło 25 Koreańczyków miała miejsce 28 maja. Do tej pory nie odnaleziono jednej zaginionej osoby. Poszukiwania mają być kontynuowane przez Węgrów do połowy sierpnia. Koreańskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych rozwiązało również grupę zarządzania kryzysowego, która w Budapeszcie pomagała w rozwiązaniu przyczyn katastrofy.

30 lipca: możliwości zwiększenia wymiany handlowej zostały omówione przez Czechy i Koreę Południową. W Seulu odbyło się spotkanie Ambasadora Republiki Czeskiej Gustava Slamečki z prezesem Koreańskiego Stowarzyszenia Importerów KOIMA Hong Kwang-hee. Podczas spotkania omówione zostały możliwości zwiększenia współpracy między czeskimi eksporterami a firmami członkowskimi KOIMA. Czeski Ambasador wyraził zadowolenie z dużej ilości koreańskich inwestycji, jednocześnie wyrażając nadzieję na zwiększenie wzajemnego handlu oraz obecności czeskich firm na koreańskim rynku. Według czeskiego dyplomaty największe możliwości dwustronnej współpracy oferują branże energetyczna, inżynieryjna oraz petrochemiczna. Ponadto istnieje duży potencjał czeskiego podwykonawstwa dla koreańskiego przemysłu elektrycznego.

30 lipca: w drugiej połowie września zostanie uruchomione bezpośrednie połączenie lotnicze między stolicami Węgier i Korei Południowej. Węgierska Ambasada w Seulu potwierdziła wcześniejsze doniesienie, że polskie linie lotnicze LOT zamierzają obsługiwać drugie bezpośrednie połączenie lotnicze do lotniska Incheon-Seul. Loty z Budapesztu będą odbywały się trzy razy w tygodniu od 22 września. Według prezesa LOT Rafała Milczarskiego istnieje duży potencjał turystyczny oraz biznesowy między Budapesztem a Seulem: około 70 tysięcy osób rocznie podróżuje między tymi dwoma miejscami docelowymi. Zwiększa się także liczba pasażerów podróżujących między Koreą Południową a całą Europą Środkowo-Wschodnią.

12 sierpnia: współpraca energetyczna została omówiona przez Czechy i Koreę Południową. Czeski Ambasador Gustaw Slamečka oraz Doradca Handlowy w Ambasadzie Czech w Seulu Květoslav Sulek uczestniczyli w spotkaniu z przedstawicielami największej koreańskiej firmy energetycznej Korea Hydro &

Nuclear Power. Celem spotkania było omówienie dwustronnej współpracy w sektorze energetycznym. Obie strony dyskutowały także na temat przygotowań do koreańsko-czeskiego forum energetycznego. Omówiona dwustronna współpraca ma dotyczyć nie tylko wymiany handlowej i udziału koreańskiej firmy w budowie i renowacji elektrowni jądrowych w Czechach, ale także wymiany naukowej i technologicznej między instytucjami naukowymi. Strona czeska również zaproponowała współpracę na rynku koreańskim: firmy takie jak ÚJV Řež mogą zaproponować Koreańczykom usługi projektowe i inżynierskie, z naciskiem na monitorowanie i bezpieczną eksploatację źródeł energii. Pogłębieniu wzajemnej współpracy ma służyć zaplanowane na początek przyszłego roku forum, które będzie współorganizowane przez czeskie Ministerstwa: Spraw Zagranicznych oraz Przemysłu i Handlu, a także Ambasadę Republiki Czeskiej oraz inne zainteresowane instytucje. Podczas forum będą mogły zaprezentować się czeskie oraz koreańskie firmy zajmujące się nie tylko energetyką jądrową, ale także alternatywnymi źródłami energii czy samymi badaniami w zakresie energetyki.

19 sierpnia: **budowane w Polsce i na Węgrzech fabryki części do baterii samochodowych zostały uznane za przyjazne dla środowiska.** Koreańska firma SK Innovation, która do 2022 roku planuje wybudować na Węgrzech fabrykę baterii litowo-jonowych, a w Polsce separatorów uzyskała tzw. zielone finansowanie. Są to kredyty na inwestycje sprzyjające środowisku i zrównoważonemu rozwojowi gospodarczemu. Oprocentowanie takich kredytów jest znacznie niższe niż zwyczajnych, jednak pożyczkobiorca jest zobowiązany do szczegółowego informowania banków o sposobie wykorzystania pieniędzy. Zielonego finansowania firmie SK Innovation udzieliły banki z Korei Południowej, Stanów Zjednoczonych i Europy. Powstająca w Polsce fabryka będzie znajdować się w Dąbrowie Górniczej, a koszt całej inwestycji wyniesie 1,5 miliardów złotych.

III.RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

25 lipca: **północnokoreańskie testy rakietowe wzbudziły zaniepokojenie Seulu.** Według południowokoreańskich ekspertów ds. bezpieczeństwa, Korea Północna wystrzeliła dwa nowego typu pociski krótkiego zasięgu, co miało być manifestacją niezadowolenia władz KRLD z powodu wspólnych manewrów wojskowych między Koreą Południową i Stanami Zjednoczonymi. Ponadto kilka dni wcześniej Pjongjang zaprezentował nową łódź podwodną, zdolną do transportu pocisków balistycznych, a także odrzuciła południowokoreańską ofertę pomocy humanitarnej w postaci żywności. Seul wyraził zaniepokojenie działaniami KRLD, wskazując, że zwiększają one napięcie na Półwyspie Koreańskim.

5 sierpnia: Prezydent Moon Jae-in zaproponował „gospodarkę opartą na pokoju”, aby przeciwdziałać konfliktowi gospodarczemu z Japonią. Prezydent Moon Jae-in wskazał, że poprawa relacji międzykoreańskich może być sposobem na przeciwdziałanie japońskiej „presji gospodarczej” w postaci ograniczeń eksportowych. Południowokoreański przywódca zwrócił uwagę, że „pokojowa gospodarka”, czyli współpraca gospodarcza między dwiema Koreami może przyczynić się do wzrostu gospodarczego, któremu nie zagrażą japońskie ograniczenia handlowe. Prezydent zwrócił się również do obywateli, aby „nie tracili nadziei” na poprawę relacji międzykoreańskich pomimo ostatnich północnokoreańskich prowokacji oraz braku postępów w negocjacjach nuklearnych.

8 sierpnia: KRLD oskarżyła Koreę Południową o eskalację napięcia na Półwyspie Koreańskim. Północnokoreański Komitet ds. Pokojowego Zjednoczenia Kraju skrytykował Seul za przeprowadzenie manewrów wojskowych „z udziałem państw trzecich”, czyli Stanów Zjednoczonych. Według KRLD wspólne manewry wojskowe między Seulem i Waszyngtonem są przyczyną eskalacji napięcia na Półwyspie Koreańskim oraz blokowania rozwoju relacji międzykoreańskich. Było to pierwsze oświadczenie północnokoreańskiego Komitetu krytykujące Seul od kwietnia, kiedy sojusznicy przeprowadzili wojskowe manewry lotnicze. Na początku sierpnia oprócz wspólnych manewrów, na terytorium Korei Południowej rozlokowano nowe amerykańskie myśliwce. Te działania również zostały skrytykowane przez KRLD, która oskarżyła Seul o „gromadzenie broni przeciwko rodakom”. **12 sierpnia** do krytyki Korei Południowej dołączyło północnokoreańskie MSZ, nazywając manewry „agresywnymi ćwiczeniami wojennymi”. Ponadto ostrzeżono Seul, że dialog międzykoreański nie będzie mógł być wznowiony, dopóki Korea Południowa nie poda „zadowalającego usprawiedliwienia” dla „eskalacji napięcia”. Zmienił się również język północnokoreańskich oświadczeń: władze Korei Południowej zostały porównane do „głupca” i „nieśmiałego psa” (w kulturze koreańskiej porównanie do psa jest uważane za obraźliwe). Pomimo ostrych słów, południowokoreańscy eksperci uznali, że oświadczenia KRLD świadczą o chęci wznowienia negocjacji z Waszyngtonem, gdy ćwiczenia sojuszników zostaną zakończone.

13 sierpnia: czy w kwietniu doszło do tajnego spotkania szefów agencji wywiadowczych obu Korei? Południowokoreańska agencja prasowa Yonhap, powołując się na źródła rządowe, doniosła, że w obliczu fiaska szczytu Trump-Kim w Hanoi doszło do spotkania szefów agencji wywiadowczych obu Korei. W kwietniu dyrektor Narodowej Służby Wywiadu Suh Hoon spotkał się ze swoim północnokoreańskim odpowiednikiem Jang Kum-cholem. Do spotkania doszło tuż po objęciu przez Janga stanowiska szefa Departamentu Zjednoczonego Frontu (UFD), zastępując Kim Yong-chola, który był odpowiedzialny za negocjacje nuklearne ze Stanami Zjednoczonymi. Według źródeł podczas spotkania nie został poruszony temat kolejnego szczytu międzykoreańskiego, choć rozmawiano o sposobach poprawy relacji między obydwojoma państwami.

13 sierpnia: Korea Południowa jest najczęstszym celem północnokoreańskich ataków cybernetycznych według ONZ. Eksperti Organizacji Narodów Zjednoczonych przedstawili Radzie Bezpieczeństwa raport dotyczący północnokoreańskich ataków cybernetycznych. Najwięcej przypadków ataków tego typu odnotowano w Korei Południowej. Wśród państw, które również stały się celem północnokoreańskich hakerów znalazła się również Polska i Słowenia. W Korei Południowej głównym celem ataków są wymiany kryptowalut.

15 sierpnia: Prezydent Moon Jae-in zaprezentował wizję „jednej Korei” podczas przemówienia z okazji Dnia Niepodległości. Prezydent Moon Jae-in wyraził nadzieję na zjednoczenie obu Korei w 2045 roku z okazji setnej rocznicy wyzwolenia spod japońskiej okupacji. Słowa te spotkały się jednak z krytyką Pjongjangu. Podczas przemówienia Prezydent przedstawił także strategię współpracy międzykoreańskiej. Celem Seulu nie jest jednostronne udzielanie pomocy Korei Północnej, a „promowanie wzajemnych korzyści” dla obu stron. Wspólnemu rozwojowi ma towarzyszyć „zagwarantowanie bezpieczeństwa obu reżimów”.

16 sierpnia: Korea Południowa wezwała KRLD do zaprzestania testów raketowych. Korea Południowa ponownie w spokojny sposób wyraziła niezadowolenie z północnokoreańskich testów raketowych. Błękitny Dom unikał ostrej krytyki, nawołując północnego sąsiada do zaprzestania testów raketowych oraz słownych ataków w kierunku Prezydenta Moon Jae-ina. Według Seulu obecne działania Pjongjangu pogarszają zeszłoroczne ocieplenie relacji w postaci zawartych na międzykoreańskich szczytach porozumień. Błękitny Dom odebrał północnokoreańskie testy raketowe jedynie jako „demonstrację niezadowolenia” z powodu wspólnych manewrów wojskowych ze Stanami Zjednoczonymi, a nie rzeczywiste zagrożenie. Korea Północna nie zmieniła natomiast stanowiska i nie zamierza wznawiać współpracy z Seulem, nawet po zakończeniu manewrów wojskowych.

29 sierpnia: wzmocnienie zdolności do samoobrony miało być powodem ostatnich północnokoreańskich testów raketowych. Od końca lipca Korea Północna wystrzeliła siedem pocisków krótkiego zasięgu, a także przeprowadziła test nowej wyrzutni rakiet. W odpowiedzi na potępienie testów ze strony Rady Bezpieczeństwa ONZ, Stanów Zjednoczonych i Korei Południowej, władze KRLD oświadczyły, że prowadzone próby raketowe mają na celu unowocześnienie systemu uzbrojenia. Ponadto Pjongjang podtrzymał wcześniejsze stanowisko, wskazując wspólne manewry wojskowe Stanów Zjednoczonych i Korei Południowej jako zagrożenie dla suwerenności.

29 sierpnia: KRLD wprowadziła nowe poprawki w Konstytucji. Południowokoreańskie Ministerstwo ds. Zjednoczenia przyglądało się wynikom północnokoreańskiej sesji parlamentarnej, która miała określić nowe kierunki polityki

KRLD. Podczas drugiej sesji 14. Najwyższego Zgromadzenia Ludowego zdecydowano wprowadzić nowe poprawki w Konstytucji, które miały na celu umocnienie władzy oraz autorytetu Najwyższego Przywódcy Kim Jong-una. Poprawki dotyczyły statusu przewodniczącego Komisji Spraw Państwowych (SAC), funkcji pełnionej przez Kim Jong-una. Według Koreańskiej Centralnej Agencji Państwowej Konstytucja ustala status przewodniczącego SAC jako „najwyższego przywódcy partii, państwa oraz sił zbrojnych KRLD”, który jest „wybrany zgodnie z jednomyślną wolą i pragnieniem całego narodu koreańskiego”. Tym samym umocniono status prawny przewodniczącego, zapewniając całkowite kierownictwo Najwyższego Przywódcy we wszystkich sprawach państwowych. Według południowokoreańskich ekspertów wprowadzone zmiany mają zapowiadać aktywniejszy udział Kim Jong-una zarówno w polityce wewnętrznej, jak i zagranicznej. Rozszerzona władza północnokoreańskiego przywódcy zapewnia mu także większą decyzyjność w kwestii negocjacji ze Stanami Zjednoczonymi w sprawie denuklearyzacji. Należy zwrócić uwagę, że dopiero od kwietnia tego roku, kiedy Kim Jong-un został wybrany przewodniczącym SAC i zmieniono status tej funkcji, Najwyższy Przywódca pełni rolę oficjalnej głowy państwa. Zmiana polityki kraju (odejście od doktryny najpierw armia w kierunku rozwoju gospodarczego) wymagała przez Kim Jong-una stopniowego umacniania władzy, nie tylko poprzez egzekucje groźnych przeciwników politycznych, ale także legalne zmiany prawne.

KOMENTARZ

W przeciągu ostatnich dwóch miesięcy doszło do znacznego pogorszenia relacji między Koreą Południową i Japonią. Od końca ubiegłego roku można zaobserwować stopniowe pogarszanie się relacji między Seulem i Tokio. Przyczyną sporu było przyznanie przez południowokoreański Sąd Najwyższy odszkodowań dla Koreańczyków zmuszanych do pracy przez japońskie firmy w okresie okupacji. Pomimo werdyktu sądu, Japończycy pozostali przy stanowisku, że wszelkie reparacje wojenne zostały rozwiązane traktatem z 1965 roku. Brak jednoznacznego rozwiązania sporów historycznych rzutuje na relacje obu państw już od samego powstania Republiki Korei. Jednak do tej pory pragmatyczne podejście pozwalało na ścisłą współpracę gospodarczą, a także militarną. Gdy Tokio zdecydowało się uderzyć w ten fundament i pozbawić Koreę Południową statusu uprzywilejowanego partnera handlowego, a także wprowadzić obostrzenia na eksport kluczowych dla koreańskiej gospodarki produktów, konflikt bardzo szybko eskalował. Oficjalnie Tokio jako przyczynę decyzji podało podejrzenia o eksport do Korei Północnej materiałów, które mogą być potencjalnie wykorzystane do produkcji broni. Takie tłumaczenie jeszcze bardziej oburzyło południowokoreański rząd, który dokłada wszelkich starań, aby współpraca międzykoreańska nie została odebrana przez społeczność

międzynarodową jako naruszenie sankcji Rady Bezpieczeństwa ONZ nałożonych na Pjongjang. W efekcie Seul, który na początku ograniczył się jedynie do nawoływania Tokio do zmiany decyzji, podjął bardziej stanowcze kroki: ogłoszono, że Japonia również zostanie pozbawiona statusu zaufanego partnera handlowego. Na scenie polityczne zapanowała, ostatecznie bardzo krótkotrwała, zgoda partii politycznych, aby uchwalić dodatkowy budżet. Zapowiedziano wsparcie rozwoju produkcji materiałów do sprzętów elektronicznych w samej Korei Południowej, aby uniezależnić się od dostaw w Japonii, a w polityce zagranicznej rząd kontynuował wysiłki na rzecz zróżnicowania partnerów handlowych (Nowa Polityka Północna i Nowa Polityka Południowa). Nawet koreańskie koncerny włączyły się w „ratowanie rodzimej gospodarki” i tworzenie nowych fabryk. Japońska gospodarka jest jednak silniejsza od koreańskiej i Seul nie ograniczył się do nadania Japonii zupełnie nowego statusu partnera handlowego, który będąc sygnatariuszem międzynarodowych traktatów handlowych, może potencjalnie łamać ich postanowienia. Wbrew wyraźnemu sprzeciwowi Stanów Zjednoczonych, Korea Południowa postanowiła nie przedłużać z Japonią paktu militarnego, dotyczącego dzielenia się informacjami wywiadowczymi (GSOMIA). Dodatkowo Korea Południowa zdecydowała się na ćwiczenia wojskowe w rejonie wysp Dokdo, co na nowo zaogniło spór terytorialny. W rezultacie konflikt na tle roszczeń historycznych, który wpływał negatywnie przede wszystkim na relacje dwustronne, przerodził się w spór zagrażający gospodarce i bezpieczeństwu w regionie.

Ostatecznie można wskazać kilka przyczyn eskalacji sporu między Koreą Południową i Japonią. Przede wszystkim obie strony inaczej postrzegają kwestię roszczeń historycznych, a twarde stanowiska w tej sprawie zarówno premiera Abe Shinzo, jak i administracji Moon Jae-ina są szeroko popierane przez obywateli. Zatem obaj politycy priorytetowo muszą traktować opinie publiczną. Przez lata roszczenia Koreańczyków, którzy żądają nie tylko odszkodowań, ale i oficjalnych przeprosin urosły do tego stopnia, że trudno sobie wyobrazić, by Japonia mogła im sprostać. Jednocześnie rząd japoński uznaje tę kwestię za rozwiązaną i nie zamierza do niej wracać. Tym bardziej, że przyznanie Korei Południowej nowych rekompensat mogłoby pociągnąć za sobą lawinę roszczeń od innych państw, które również były ofiarami japońskiej agresji w czasie drugiej wojny światowej. Warto więc zwrócić uwagę, że na obecną eskalację konfliktu duży wpływ ma postawa obecnego rządu południowokoreańskiego. Sentymenty antyjapońskie od dekad istnieją w koreańskim społeczeństwie i rząd może je „aktywizować” lub „wyciszać”. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na traktat z 1965 roku, który normalizował relację między Koreą Południową i Japonią. Ówczesny prezydent, Park Chung-hee stawiał przede wszystkim na gospodarczy rozwój kraju, który miał zapewnić nie tylko Koreańczykom dobrobyt, ale także bezpieczeństwo (stanie się silniejszym państwem na arenie międzynarodowej niż Korea Północna). Normalizacja relacji z Japonią, a co za tym

idzie rekompensata w postaci grantów i pożyczek była niezbędna do budowy silnej gospodarki. Natomiast w 2015 roku obie strony zdecydowały się na kolejny krok w kierunku poprawy relacji dwustronnych, którym było porozumienie w sprawie kobiet pocieszycielek, zawarte z Japonią przez konserwatywny rząd córki byłego prezydenta Park Chung-hee, Park Geun-hye. W 2016 roku zawarto także pakt GSOMIA, którego celem było przeciwdziałanie północnokoreańskim testom rakietowym i nuklearnym. Natomiast obecny rząd południowokoreański, skupiając się na poprawie relacji międzykoreańskich, jest znacznie mniej przychylny Japonii. Prezydent Moon Jae-in niedługo po objęciu funkcji zaczął krytykować porozumienie z 2015 roku, a ostatnio zdecydował się na zamknięcie powołanej na mocy tej umowy fundacji, która miała na celu dystrybucję japońskich odszkodowań ofiarom. Jako były prawnik, który zajmował się prawami człowieka, wysoko w hierarchii stawia problemy obywateli: nie tylko zdaniem Koreańczyków nierozwiązane kwestie sporów historycznych z Japonią, ale także rozliczenia ze zbrodniami autorytarnych rządów koreańskich generałów-prezydentów. Następnie Sąd Najwyższy przyznał odszkodowania przymusowym robotnikom: nie wiadomo, czy obecny rząd miał wpływ na tę decyzję (tak jak w przypadku korumpowania sądów przez administrację Park Geun-hye, aby umożliwić zawarcie z Japonią porozumienia w sprawie kobiet pocieszycielek). W relacjach między Japonią i Koreą Południową można zauważyć pewien wzór: gdy Korea Północna staje się zagrożeniem, Korea Południowa zacieśnia relację z Japonią (i Stanami Zjednoczonymi). Natomiast ocieplenie relacji międzykoreańskich powoduje wzrost sentymentów antyjapońskich.

W pewnym stopniu na eskalację konfliktu miały także Stany Zjednoczone. Brak reakcji Waszyngtonu na rosnący spór handlowy, ostatecznie doprowadził Koreę Południową do podjęcia ostrzejszej reakcji. W pierwszej fazie konfliktu, prezydent Moon Jae-i zwrócił się do Waszyngtonu o pełnienie tradycyjnej roli mediatora, jednak prezydent Donald Trump uznał, że jego zaangażowanie w negocjacje z Koreą Północną są wystarczającą „pomocą” dla regionu. Taka reakcja Waszyngtonu jest o tyle zaskakująca, że to Stany Zjednoczone mają najwięcej do stracenia na rozłamie między swoimi najważniejszymi sojusznikami w regionie. Najwidoczniej administracja Donalda Trumpa nie przewidziała, że spór handlowy może tak wpłynąć na sojusz militarny. Warto zwrócić uwagę, że brak zaufania między Tokio i Seulem od zawsze był słabym punktem sojuszu i Stany Zjednoczone niejednokrotnie pełniły rolę mediatora w momentach kryzysu. Osłabienie trójstronnego sojuszu może zostać wykorzystane przez Chiny, Rosję czy Koreę Północną. Obecny konflikt między Japonią i Koreą Południową jest odzwierciedleniem zmniejszającej się roli Stanów Zjednoczonych w regionie. Jeśli Prezydent Donald Trump nie zmieni swojego stanowiska już wkrótce sojusz może ponownie zostać osłabiony: Seul i Waszyngton wkrótce rozpoczną kolejną rundę negocjacji w sprawie utrzymania amerykańskich wojsk na terenie Korei Południowej. Wycofanie się Korei Południowej z GSOMIA

może mieć wpływ na wynik negocjacji, a współpraca wojskowa między trzema sojusznikami będzie gorzej skoordynowana w przypadku ponownego wzrostu zagrożenia z strony KRLD.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

